

TANTÁRGYI TEMATIKA
BTOSVM3N11 Alkalmazott nyelvészeti szeminárium I.

Tantárgy neve: Alkalmazott nyelvészet	Tantárgy Neptun kódja(i): BTMMN013, BTOAM7N05, BTOMA8N04, BTOSVM3N11, BTOSVM4N09 (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)
	Tantárgyfelelős intézet: ME BTK Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet
	Tantárgyelem: K (K: kötelező, KV: kötelezően választható, SZV: szabadon választható)
Tárgyfelelős (név, beosztás): Dobos Csilla egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dobos Csilla egyetemi docens	
Tantárgyi egység: Alkalmazott nyelvészeti szeminárium I.	
Tantárgyi egység Neptun kódja: BTOSVM3N11 (E Neptun kód a nappali képzésre vonatkozik. A levelező képzés Neptun kódjában a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)	
Javasolt félév: 1Ő, 2Ő (A szak keresztféléves meghirdetésben nem indul, így páratlan számú félév tárgyait csak ősszel, páros számúit csak tavasszal lehet felvenni.)	Előfeltétel: nincs (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)
Óraszám/hét: BTMMN013: 1, BTOAM7N05, BTOMA8N04, BTOSVM3N11, BTOSVM4N09: 2 (A nappali képzés heti órája 14 héten át. A levelező képzések féléves órája a következő: heti 1 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves órája 5, heti 2 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves órája 10 stb.)	Számonkérés módja (a/gy/k/b): gyakorlati jegy (A teljesítés követelményeit lásd alább a <i>Félévközi számonkérés módja és értékelése</i> pontnál.)
Kreditpont: 2	Tagozat: nappali (A tantárgy és a tantárgyi egység adatai és követelményei azonosak a levelező tagozaton is, egyedül a Neptun kód különbözik.)
<p>Tantárgyi egység feladata és célja (röviden összefoglalva): A kurzus definiálja az alkalmazott nyelvészet céljait, és áttekintést ad a különböző területeiről. Egyrészt bemutatja, hogyan működik a nyelv mint biológiailag, pszichológiailag és szociokulturálisan meghatározott rendszer, amely az emberi kommunikáció legfőbb eszköze. Másrészt megismerteti a hallgatókkal az alkalmazott nyelvészet területeit: hogyan gazdagította az alkalmazott nyelvészet eredetileg nyelvpedagógiai fókuszát a más társadalomtudományokhoz való kapcsolódás, és az így létrejött új tudományágak (pl. pszicholingvisztika, szociolingvisztika, számítógépes nyelvészet, stb.) hogyan próbálnak választ találni a nyelvsajátítás és nyelvhasználat különböző kérdéseire multidiszciplináris módszerekkel. Ennek kapcsán külön figyelmet szentelünk az alkalmazott nyelvészeti kutatásokat jellemző kutatás-módszertani változatosságnak.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: a) tudása - Ismeri a nyelvtanulással és a nyelvsajátítással kapcsolatos legfrissebb alkalmazott nyelvészeti kutatások eredményeit. - Ismeri a nyelvtanulás és a nyelvtanítás elterjedt módszertani megközelítéseit. - Ismeri a tartalomalapú nyelvtanítás legfontosabb elveit és gyakorlatát (pl. kéttannyelvű oktatás). - Ismeri az információs és kommunikációs technikák speciális, nyelvtanuláshoz kötődő, integrált alkalmazásának lehetőségeit (a tanulói autonómia erősítése, az interaktív tábla lehetőségei, virtuális tanulási felületek, kevert tanulási módok). - Ismeri a célzott megfigyelés és adatgyűjtés módszereit. - Ismeri a kvantitatív és kvalitatív adatgyűjtés és elemzés alapvető technikáit. b) képességei - Képes a tanulás és a tanítás kritikai és vizsgálódó megközelítéseinek</p>	

alkalmazására (kooperáció, a partnerekkel való információ csere, különböző megközelítések kritikai elemzése, reflektív gyakorlat, osztálytermi kutatás). - Képes az osztálytermi eljárások a különböző képességű, érdeklődésű, szociális felkészültségű tanulók tanulási céljainak megfelelő alkalmazására (órávezetés, tananyagok használata, speciális igényű tanulók, szakmai nyelvhasználat). - Képes az autonóm nyelvtanulás stratégiáinak készség szintű megismertetésére és alkalmazására. - Képes a reflektív gyakorlat és az önértékelés technikáinak alkalmazására (a tanulási célok elérésének vizsgálata, az értékelésnek mint a fejlődés eszközének alkalmazása, kollégák megfigyelése és szakmai értékelése, tanári napló).
attitűd: Nyitott a szakmai újdonságok iránt. Nyitott a terminológiai fejlesztések iránt, amelyek hatékonyabbá teszik a munkavégzést. Kreatív problémamegoldás jellemzi terminológiai tevékenységét. Fogékony a szakmai újításokra és a folyamatos szakmai továbbképzés igénye jellemzi.
autonómia és felelősség: Elfogadja a külső szakmai kritikát, amelyet elemez és amelyből következtetéseket von le, a következtetések eredményét autonóm módon hasznosítja munkájában.

Tantárgyi egység tematikus leírása 14 heti bontásban:

1. Áttekintés
2. Az alkalmazott nyelvészet meghatározása és céljai
3. Mi a nyelv? Különböző megközelítések és definíciók
4. A nyelv eredete, emberi és állati kommunikáció
5. Diskurzuselemzés: Mitől szöveg a szöveg?
6. Pragmatika 1. Nyelvi funkciók, nyelvhasználati kontextus
7. Pragmatika 2. Beszédaktusok, Grice-i Maximák
8. Nyelv, gondolkodás, kultúra
9. A Nyelvi Relativizmus Elmélet és kritikája
10. Nyelv és társadalom: szociolingvisztikai perspektívák
11. Beszédközösségek
12. Az első és második nyelv elsajátításának elméletei
13. Az életkor hatása a nyelvtanulásra
14. Az angol mint világnyelv, az angol nyelvi beszélők státusza és kompetenciái

Félévközi számonkérés módja és értékelése (prezentáció, zárthelyi dolgozat, szemináriumi dolgozat beadása stb.):

A félévközi számonkérés módját és értékelését a félév kezdetekor a tantárgyi egység oktatója határozza meg.

Gyakorlati jegy/kollokvium teljesítésének módja és értékelése (félévközi teljesítmény aránya a beszámításnál, ponthatárok stb.): SZ

A kód jelentése:

A = a tantárgy aláírással zárul, amelyben kétfokozatú az értékelés (nem megfelelt, megfelelt). A hallgató legfeljebb az óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás nem szerzhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támogatott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen.

K = a tantárgy kollokviummal zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). Az előadások óraszámának legalább 60%-án kötelező a hallgató részvétele, amit jelenléti ívre vezetett aláírásával igazol. Az ennél többet mulasztó hallgató nem kaphat aláírást és nem vizsgálható. Az előadáshoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), legfeljebb akkora számban, mint a tantárgyi egység kreditpontszáma.

Amennyiben az előadáshoz zárthelyi dolgozat(ok) társul(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetésekor a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a kollokviumon is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

SZ = a tantárgy gyakorlati jeggyel zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). A hallgató legfeljebb a szemináriumi óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás és a gyakorlati jegy nem szerzhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támogatott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen. A szemináriumhoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetésekor a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a beadott szemináriumi dolgozatában is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

KSZ = a tantárgy kollokviummal és gyakorlati jeggyel záruló tantárgyi egysége(ke)t egyaránt tartalmaz. Az előbbiekre a K, az utóbbiakra az SZ kódnak megfelelő értékelés vonatkozik.

Kötelező irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

Neumer Katalin (1999) szerk. *Nyelv, gondolkodás, relativizmus*. Budapest, Osiris.
Kassai Ilona (2006) *Nyelvi kompetencia és kommunikatív kompetencia viszonya az elsõnyelv-elsajátítás folyamatában*. In: Gecsõ Tamás (szerk.) *Nyelvi kompetencia – kommunikatív kompetencia*. Tinta Könyvkiadó, Kodolányi János Fõiskola, 182-187.
Davis, A. (2007). *An introduction to applied linguistics. From practice to theory* (Második kiadás). Edinburgh: Edinburgh University Press.
3. Wardhaugh, R. (1993). *Investigating language*. Oxford. Blackwell.

Ajánlott irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

Pinker, S. (1995). *The language instinct*. New York, NY: Harper Perennial.
Réger Zita (2002) *Utak a nyelvhez*. Budapest: Soros Alapítvány – MTA Nyelvtudományi Intézet.
Pléh Csaba (2006) *A gyermeknyelv*. In: Kiefer Ferenc (fiszerk.) *Magyar nyelv*. Budapest: Akadémiai Kiadó, 753-782.